

VLACHOVSKÉ NOVINY STROMIŠ

Č. 1

VŠETKY NÁKLADY NA VÝROBU
A DISTRIBÚCIU NOVÍN HRADÍ OBEC VLACHOVO

MAREC 2008

ROČNÍK X.

Redakcia Vlachovských novín Vám žela
príjemne a ducha poznašajúce
Veľkonočné sviatky

Desaťročie našich novín

V tomto čísle Vlachovských novín sa Vám milí čitatelia chcem v mene redakčnej rady poďakovať za pozornosť, ktorú ste nám venovali v uplynulom roku. V novom kalendárnom roku 2008 Vám všetkým prajem pevné zdravie, čo najviac dobrých správ a veľa pekných chvíľ pri čítaní našich novín.

Tento rok je z pohľadu vydávania našich novín výnimočný, pretože v ňom začíname desiaty rok ich existencie. Človek tomu ani nechce veriť, že štvrtročník občanov Vlachova vstúpil do desiateho roku svojho vydávania.

Na jeho úplnom začiatku bol zámer miestnej samosprávy informovať a podávať dôležité a aktuálne informácie zo života obce v ucelenom periodiku, ktoré sa dostane ku každému z Vás.

Uvedená snaha a potreba samosprávy

dospela k rozhodnutiu vtedajšieho poslancu obce Mgr. Juraja Kováča, predložiť novému obecnému zastupiteľstvu návrh na obnovu vydávania miestnych novín. Pri dlhotrvajúcom probléme s písaním obecnej kroniky, ktorá nebola vedená od roku 1951, mal publicistický občasník plniť mimoriadne dôležitú funkciu. Bola tu totiž potreba nielen zachytiť informácie o aktuálnom dianí, ale aj reálna perspektíva zdokumentovať život v našej obci a zachovať takto spracované informácie pre ďalšie generácie.

Vtedajšie obecné zastupiteľstvo súhlasilo s predloženým návrhom a na svojom druhom zasadnutí dňa 15. februára 1999 uznesením č. 2/99 v bode G1 zriadilo obecné noviny, schválilo ich názov, ustanovilo zloženie redakčnej rady a prijal rozhodnutie o ich periodicite. Uvedené rozhodnutie poslancov obecného zastupiteľstva bolo historické a rozhodlo o efektívnom spôsobe podávania a šírenia informácií obecného úradu vo vzťahu k svojim občanom.

Výsledok tohto rozhodnutia nenechal na seba dlho čakať. V mesiaci apríl toho istého roka uzrelo svetlo sveta prvé číslo Vlachovských novín - Stromiš. Mnohí z nás si aj teraz dokážu v živých pamäti spomenúť na príjemnú chvíľu, keď tesne pred Veľkou nocou sme prvýkrát našli vo svojich poštových schránkach Vlachovské noviny. Na takéto udalosti sa obvykle nezabúda a sprevádzajú nás po celý život. Bol to totiž ďalší historický medzník v našom živote, ktorý predznamenal perspektívu zaužívanej tradície, pravidelne vydávať miestne noviny v dôležitých životných obdobiach počas kalendárneho roka, teda najmä v čase sviatkov. Ich vydávanie a distribúcia je práve z tohto dôvodu zámerne časovaná, aby sme Vás všetkých aj takýmto spôsobom potešili a splnili Vaše očakávanie.

Za uplynulých desať rokov aj vďaka Vám vydal obecný úrad 31 čísiel Vlachovských novín. Za uvedených čísel sa skrýva kus poriadnej roboty členov redakčnej rady, stabilných aj spontánných dopisovateľov a pracovníkov tlačiarne Roven.

Je pre mňa príjemným konštatovaním, že je medzi vami množstvo občanov, ktorí majú na stabilnom mieste vo svojich domácnostiach odložené všetky čísla Vlachovských novín. Vo svojom voľnom čase sa k nim vracajú, listujú si v nich a oživujú spomienky na udalosti a chvíle, ktoré sme spolu zažili. Aj to svedčí o význame miestnych novín, ktoré zasiahli do života každého z nás, ale zároveň aj o občianskej uvedomelosti väčšiny našich občanov a ich neustálom a pretrvávajúcom záujme o veci verejné.

Mgr. Marian Kušnier
redaktor Vlachovských novín

Krátke spravodajstvo z verejného života obce

Viete že ...?

- na Vlachovskej gubajke sa vyzbieralo 1 800,- Sk. Pomôžu na činnosť Občianskeho združenia Stromiš. Na perníky pre deti, víno na zohriatie pre verejnosť, poháre a občerstvenie pre účinkujúcich vydala obec 4 967,- Sk.
- pred Vianočnými sviatkami došlo k vlámaniu do miestneho pohostinstva. Po vlámačoch pátra polícia
- v jednu novembrovú sobotu došlo k znefunkčneniu fázy elektrického prúdu na ulici Letnej a Kamennej? Spôsobilá to lopata, vyhodená na dróty elektrického vedenia.
- pripravuje sa cestný obchvat obcí od Gemerskej Polomy po Stratenú. Štátna ces-

ta I/67 v katastrí obce Vlachovo v smere od Gočova pôjde cez „Batarovú do stráně ponad Ľadovňu a na pôvodnú hradskú sa napoji na „Bräcke“. Súčasná štátna cesta bude miestnou komunikáciou. S výstavbou sa počíta v roku 2017.

- výdavky obce na oslavy 40. výročia FS Stromiš boli vo výške 6 320,- Sk na poplatky za čistenie krojov, vyhotovenie transparentu a tlač pozvánok. Prevažnú časť nákladov na oslavy peňažnými darmi pomohli zvládnuť sponzori súboru - väčšinou rodáci z obce Vlachovo.

- veľkokapacitný kontajner na uloženie rozmerného domového odpadu, ktorý sa nezmesť do popolnic (kuka nádob) bude po veľkonočných sviatkoch pristavený na „Križných cestách“ pri cintoríne. Do kontajnera sa nesmú hádzať koňare, zemina,

tráva, nebezpečný chemický a elektronický odpad, pneumatiky. Biologický odpad si zúžitkujte doma posekaním a kompostovaním, pneumatiky z osobných automobilov odveďte na skládku za starý mlyn, elektronický odpad bude zberať firma Fúra, s.r.o.

- dôsledná separácia domového odpadu sa obci vypláca. Firma Fúra, s.r.o. v roku 2007 z obce bezplatne vyzvieľa 2,031 t odpadového papiera, 1,801 t plastov, 4,715 t skla.

- za kontajnery na sklo a veľkorozmerný odpad obec v roku 2007 zaplatila 20 547 Sk a za uskladnenie odpadu na riadenej skládke v Štítniku 97 844,- Sk. Aj z toho je zrejme, že do popolnic sa nám neopláca sypať zeminu, kamene, fľaše a iný ťažký odpad.

M. Kušnier, J. Kováč

Pozvánka na „Slávnosť jari“

Obec Vlachovo Vás pozýva na oslavu príchodu jari, ktorá sa bude konať na **Veľkonočnú nedeľu** popoludní dňa **23. 3. 2008 o 13.30**. Slávnosť sa uskutoční na ústrednom priestranstve obce (ÚPO) „Pri šetierni“ a na strose s týmto programom:

- 13.00** - zhromaždenie účinkujúcich na obecnom úrade
13.30 - jarný sprievod účinkujúcich od Ocu na ÚPO a na stros
- Jozefovské jarné spevy na strose pri križi
- vlachovská kúpačka - veľkonočné zvyky

Kedže Slávnosť jari bude nakrúcaná na film s pracovným názvom „Rok vo Vlachove“, prídte sa ako účastníci slávnosti pozrieť na podujatie čo v najväčšom počte. Bude veľmi vítané, ak sa oblečiete do krojov a stanete sa súčasťou filmu ak „susedia na spoločnej posiedke počas sviatkov“. Dúfajme, že nám bude priat' jarné slnko.

Tešíme sa na jarné stretnutie s Vami.

Mgr. Juraj Kováč, starosta

Ing. Ľuboš Gál, predseda Občianskeho združenia Stromiš

Veľkonočný veršík

Veľká noc prichádza,
každý sa raduje.
vlachovské dievčatko
vajičko maľuje.

To vajičko maľované,
kvetičkami cifrované.
Tomu ja ho darujem,
koho verne milujem.

Spravodajstvo zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva vo Vlachove

7. zasadnutie OcZ

Zastupiteľstvo sa 14. decembra 2007 zaoberalo úpravou rozpočtu pre rok 2007, inventarizáciou obecného majetku, návrhom rozpočtu obce na rok 2008, výsledkami hospodárenia podnikateľskej činnosti obce za uplynulý rok, všeobecne záväzným nariadením obce o miestnych daniach, návrhom na odkúpenie pozemkov pre obec v našom katastrálnom území od Bani v likvidácii, š.p. Spišská Nová Ves, informatívnu správou o vysporiadávaní majetku obce, pridelení miestností v budove bývalej MŠ pre spoločenské organizácie, správou komisie výstavby, územného plánovania a životného prostredia, prípravou vianočných osláv, informáciou o prijatí zástupcov obce Vlachovo prezidentom SR Ivanom Gašparovičom, a informáciou o možnostiach čerpania finančných prostriedkov z fondov EU.

Pracovníčka Ocú Renáta Lešková predložila návrh na zriadenie inventarizačných komisií pre vykonanie inventarizácie obecného majetku k 31. decembru 2007. Starosta obce upozornil na potrebu inventarizácie v školstve z dôvodu, že MŠ bola presťahovaná do budovy ZŠ. Poslanci obidva návrhy schválili.

Predseda finančnej komisie Dušan Elexa predložil návrh rozpočtu obce na rok 2008 s tým, že zmeny v rozpočtových položkách sa môžu robiť počas rozpočtového roka. Rozpočtové organizácie obce /ZŠ s MŠ/ a občianske združenia pôsobiace v obci, ktoré chcú žiadať dotácie od obce, musia predložiť žiadosti o finančné dotácie so svojimi rozpočtami príjmov a výdavkov. Rozpočet obce na rok 2008 bol poslancami schválený.

Bc. Zuzana Kováčová v správe o výsledkoch hospodárenia podnikateľskej činnosti obce počas letnej turistickej sezóny v uplynulom roku /bufet, kúpalisko, turistická ubytovňa/, konštatovala, že z tržieb podnikateľskej činnosti bola zakúpená nová registračná pokladňa a kosačka na kosenie areálu kúpaliska. Predbežným hospodárskym výsledkom je zisk 39 925,- Sk. Obecné zastupiteľstvo uvedenú správu zobralo na vedomie.

Predniesla aj návrh VZN obce o miestnych daniach pre rok 2008, ktorý poslanci schválili.

Starosta obce predložil návrh na odkúpenie pozemkov pre obec v k.ú. obce Vlachovo od Štátneho podniku Bane v likvidácii, Spišská Nová Ves. Jedná sa o odkúpenie pozemkov v časti Vlachovo - Maša, ktorých zostatková hodnota je 1 700 000,- Sk. Uvedené pozemky musí štátny podnik v likvidácii podľa zákona predať v dražbe. Bane v likvidácii dajú ohodnotiť pozemky súdnemu znalcovi a vyhlásiť dražbu. Obec musí zložiť zálohu vo výške 10% z výkričnej ceny pozemkov a do desiatich dní doplatí zostatok. O uvedené pozemky už prejavil záujem aj investor, ktorý má záujem na pozemkoch zriadiť prevádzku drevovýroby. Obec by mu pozemky poskytla do dlhodobého prenájmu. Vo svojej prevádzke chce vytvoriť 60 pracovných miest. Obecné zastupiteľstvo uvedenú správu zobralo na vedomie a požiadalo starostu obce konať vo veci odkúpenia pozemkov v lokalite Vlachovo-Maša.

Informačnú správu o vysporiadaní majetku obce predložil aktivista Štefan Bendík. Informoval, že vysporiadanie kúpaliska je ukončené. Časť pozemkov

miestnych komunikácií prejde na list vlastníctva obce delimitáciou z KÚ v Košiciach. Ostatné sa vysporiadajú ukončením ROEP, pretože v súčasnosti by ich obec musela dať zmerať, čo by bolo finančne náročné.

Starosta obce podal informáciu o pridelení miestností v budove bývalej MŠ pre spoločenské organizácie, a to pre klub mládeže a Miestny odbor Matice slovenskej a poslanec Ing. Viliam Klobušník predložil správu komisie výstavby, územného plánovania, stavebného poriadku a sociálnych vecí o prejednaní Územného plánu obce so zhotoviteľom Ing. arch. Dušanom Genčanským. Komisia prejednávala aj možnosť odkúpenia pozemkov od š.p. Bane v likvidácii Spišská Nová Ves, posúdila návrh na stavbu autobusovej čakárne a lávky ku kostolu a žiadosť Ing. Petra Pakesa o odkúpenie obecného pozemku. V ďalšej časti schôdze OcZ bola prejednaná správa o príprave vianočných osláv s konkrétnym kultúrnym programom a o prijatí zástupcov obce Vlachovo prezidentom SR Ivanom Gašparovičom.

Poslankyňa Ing. Andrea Hajdúková informovala o možnostiach čerpania finančných prostriedkov z fondov EU.

V interelácii a diskusii bolo navrhnuté vyasfaltovanie ulice kpt. Nálepku v budúcom roku, možnosť a právo obce kontrolovať súkromných podnikateľov, informácia o možnosti žiadať dotácie z Ministerstva kultúry na podporu kultúry v obci, podaním žiadosti obce o dotáciu na vybavenie a elektronizáciu obecnej knižnice, návrhom zahrnúť do jedného projektu aj opravu múrika okolo kostola. Poukázané bolo na skutočnosť, že takmer polovica obecného rozpočtu ide na školstvo. Zaznel aj návrh na presunutie tried do inej budovy a z terajšej budovy ZŠ spraviť dom opatrovateľskej služby, ďalej návrh, aby obec menovala čestných občanov obce, informácia o jednaní so zahraničným investorom zo Švajčiarska, ktorý má záujem odkúpiť pozemky v časti Vlachovo-Maša, na ktorých by zriadil výrobné haly na výrobu oceľových konštrukcií s perspektívou vytvorenia 300 pracovných miest, návrh na vykonanie kontroly hospodárenia ZŠ s MŠ z dôvodu vysokého čerpania finančných prostriedkov z rozpočtu obce, návrh na zvolenie samostatného zasadnutia obecného zastupiteľstva, ktoré sa bude zaoberať len záležitosťami školy s prizvaním zástupcov školy, školskej

rady a spoločného školského úradu. Poslanci sa vyjadrili k oprave studní v obci, a potrebou inštalovať do nich vedrá, zaoberali sa vyberaním ofery v dome smútku, vymenovaním oficiálnych smútočných rečníkov za obec pri prednesení smútočných prejavov počas pohrebov, návrhom zakúpenia jednotného oblečenia pre pracovníkov zabezpečujúcich pohreb, návrhom na rekonštrukciu verejného osvetlenia, ktoré by riešilo osvetlenie obce v noci, upozornením na skutočnosť, že mládež narušuje nočný klúd, správa sa agresívne a napáda občanov.

OcZ uložilo kontrolórke obce Márii Gallovej za spoluúčasti komisie v zložení Renáta Lešková, RNDr. Viera Hroncová a Valéria Hroncová vykonať kontrolu účtovníctva a rozpočtu za rok 2007 v ZŠ s MŠ.

Za smútočných rečníkov boli schválení Štefan Bendík, Gizela Marcišová a Marta Lešková.

Na rozsiahlejšiu rekonštrukciu verejného osvetlenia, ktorá by stála okolo 400 000,- Sk obec nemá financie. Má však vypracovaný projekt, ktorý podala na Ministerstvo financií. Potrebne je urobiť nové rozvody verejného osvetlenia a efektívne usporiadať svietidlá.

Starosta obce informoval o potrebe zriadenia skládky stavebného odpadu a sprevádzkovať V3S, ktorá by odvážala od občanov stavebný odpad na uvedené skládku za poplatok. Navrhuje takú skládku zriadiť v časti Vlachovo-Maša na bývalej skládke tuhého komunálneho odpadu, ktorú je potrebné prekryť zeminou. Na skládku pri kúpalisku už nebude možné odvážať stavebný odpad.

8. zasadnutie OcZ

Zastupiteľstvo sa 1. februára 2008 zaoberalo správou o príprave projektu Výstavba technologického parku na spracovanie dreva vo Vlachove-Maši, záverečným účtom obce za rok 2007, správou o overení účtovnej závierky a finančného hospodárenia za rok 2007, návrhom na výšku reprezentačného fondu obce na rok 2008, dispozičným oprávnením starostu obce, používaním súkromného motorového vozidla starostu obce na služobné účely, prejednaním odmeny pre starostu obce za 2. polrok 2007 a návrhom vyplatenia ročnej odmeny starostu obce na rok 2008, vyhodnotením súťaže „Za krajsiu obec 2007“, informatívnu správu o priebehu jednaní s Baňami š.p. v likvidácii o odkúpení pozemkov na Maši obcou Vlachovo, vyhodnotením 31. ročníka Výstupu na Stromiš, vyhodnotením osláv 40. výročia FS Stromiš a Vianočných slávností 2007, ako aj príprave projektov a žiadostí na rok 2008.

Starosta obce podal správu o príprave projektu Výstavba technologického parku na spracovanie dreva vo Vlachove-Maši. Privítal Ing. Sedláka, zástupcu firmy Juno, ktorý oboznámil prítomných poslancov s výrobným zámerom

firmy. Firma Juno vyrába lepené drevené profily, určené pre výrobcov okien a interiérových dverí. Poslanci zobrali uvedenú správu na vedomie a následne schválili výstavbu Technologického parku v katastri obce Vlachovo, situovaného do priestoru bývalého priemyselného závodu v časti Vlachovo-Maša v spolupráci s firmou Juno, s.r.o. Zároveň schválili aj spracovanie projektu pre Územné rozhodnutie týkajúce sa výstavby Technologického parku.

(pokračovanie na 3. str.)

Spoločenská kronika

/k 31. 3. 2008/

Životné jubileá

95 rokov

Zuzana Lešková, 13.11.1913,
Letná 97

90 rokov

Juraj Kováč, 17.3.1918, Letná 77

Zuzana Labuzíková, 29.3.1918,
SNP 246

85 rokov

Zuzana Tomková, 28.3.1923,
SNP 252

80 rokov

Emília Vandráková, 6.1.1928,
Letná 46

Zuzana Olochová, 15.1.1928,
Kamenná 130

75 rokov

Jolana Genčanská, 13.3.1933,
Nová 273

Juraj Hronec, 28.3.1933,
Kamenná 149

70 rokov

Zuzana Vargová, 30.1.1938,
Nová 288

Ing. Ondrej Gál, 2.2.1938, Letná 94

Júlia Endreková, 13.3.1938,
Záhradná 257

Juraj Hajdúk, 26.3.1938, Letná 108

Narodili sa

Viktória Teplická, 5.2.2008,
SNP 240

Zomreli

Žofia Nemcová,
22.4.1918 - 24.12.2007,
Kamenná 150

Mária Nemcová,
2.9.1928 - 16.1.2008, Letná 54

Ing. Tibor Hajčí,
14.10.1959 - 6.2.2008, SNP 230

Ján Mihók,
6.10.1930 - 21.2.2008,
Vlachovo-Maša 1

Juraj Martinko,
15.6.1945 - 3.3.2008, Kúpeľná 308

Ondrej Varga,
18.4.1958 - 12.3.2008,
Osloboditeľov 341

Vyhodnotenie a vyhlásenie súťaže „Za krajšiu obec“

S potešením môžeme konštatovať, že vo Vlachove už patrí k tradícii, že občania našej obce skrášľujú priečelia svojich domov pestovaním rastlín. Tiež vzhľad záhrad a dvorov našich občanov svedčí o ich snahe usilovne a trpezlivo dotvárať svoje životné prostredie rozkvitnutými záhonmi, upravenými trávnikmi, vytváraním príjemných besiedok v tieni stromov. Uvedomujú si, že zdravé a esteticky príťažlivé rastliny nielen dotvárajú celkový vzhľad obce, ale hlavne pohlcujú znečisťujúce látky, dodávajú do ovzdušia kyslík a zvlhčujú vzduch, čím prispievajú k zlepšeniu životného prostredia nás všetkých.

Pestovanie rastlín nie je jednoduché. Vyžaduje to mnoho úsilia, trpezlivosti, záujmu, ale aj odborných vedomostí a praktických zručností. Aj preto sa starosta obce Mgr. Juraj Kováč rozhodol v priebehu uplynulého roka opäť vyhlásiť obecnú súťaž „Za krajšiu obec“. Súťaž prebiehala od 1. apríla do 30. novembra 2007 v dvoch kategóriách - stará a nová obecná zástavba. Hodnotil sa poriadok, čistota, účelnosť a kvetinová výzdoba. Hodnotiacia komisia posudzovala vzhľad záhradiek, dvorov a domov v dvoch kolách - letnom a jesennom. Na základe vytvorenej fotodokumentácie rozhodla takto:

V kategórii **Stará obecná zástavba**:

1. miesto: rodina Fischerová, Družstevná 267

2. miesto: rodina Hajdúková, Kúpeľná 315

3. miesto: rodina Adamiková, Kúpeľná 307

V kategórii **Nová obecná zástavba**:

1. miesto: rodina Gallová, SNP 187

2. miesto: rodina Hajdúková, Letná 108

3. miesto: rodina Hajdúková, Oslobo-

diteľov 187

Všetkým víťazom srdečne blahoželáme. Chceme sa poďakovať aj všetkým ostatným občanom, ktorí ukázali, že im záleží na životnom prostredí v našej obci a vedia si ho zveľaďovať a chrániť.

Starosta obce Vlachovo vyhlasuje **nový ročník miestnej ekologickej súťaže „Za krajšiu obec 2008“**. Podmienky sú obvyklé ako každý rok - súťaží sa o najkrajšiu dom, dvor, záhradku, kvetinovú výzdobu v jarnom, letnom a jesennom období od 1. 4. do 30. 11. 2008.

Kategórie: - stará obecná zástavba
- nová zástavba

Hodnotiacia komisia bude dokumentovať úpravu domov občanov fotografiami počas celého obdobia. Prví traja z každej kategórie budú odmenení finančnými a vecnými darmi.

Hlavným cieľom súťaže je dosiahnuť zdravý a pekný vzhľad našej obce, aby sme sa v nej všetci dobre cítili.

RNDr. Viera Hroncová

Prednávanie návrhu Územného plánu obce Vlachovo vo februári t.r. sa zúčastnilo vyše 20 zástupcov inštitúcií z Košického kraja.
foto: Ing. L. Gál

Veľkonočné jahňatá do Talianska

Chovateľom oviec, ktorí sú produkčne zameraní na jatočné mliečne jahňatá určené na veľkonočný trh bolo v období pripúšťania bahnic dôležité vedieť, že v roku 2008 bude Veľký piatok už 21. marca a Veľká noc 24. a 25. marca. Preto pripúšťanie pre tento produkčný zámer bolo potrebné ukončiť do 21. augusta a len tak mohlo byť umožnené bahnenie v prvej polovici tohto roka.

Poľnohospodárske družstvo vo Vlachove, ktoré je tiež producentom veľkonočných jahňat, celkom dobre zvládlo toto pripúšťanie a jatočné jahňatá má pripravené dodať v termíne veľkonočných sviatkov.

Jahňatá z chovu PD Vlachovo, ako každý rok aj teraz poputujú na veľkonočný stôl konzumentom v Taliansku. Cena jahňacieho mäsa je pre domáceho spotrebiteľa značne vysoká a aj preto sa na vnútorný trh dostáva len vo veľmi malom množstve.

Najväčší odberateľ sa stáva preto nákupca z Talianska, a keďže si je vedomý svojho dominantného postavenie, ceny tohto obchodu sa každoročne tvoria na poslednú chvíľu a platí to aj pre tento rok. Dá sa však povedať, že sú stále o hodne vyššie, čo by sme dostali na domácom trhu. Tohto roku predpokladáme, že na veľkonočný trh dodáme 250 ks jahňat.

Máme dva salaše, a to vo Vlachove a v Kobeliarove a pre obnovu stáda oviec si ponecháme cca 140 jahnic. Tržby z tejto výroby použijeme na ďalšiu obnovu, nakoľko družstvo pripravuje nové projekty pre roky 2008 - 2013 na rekonštrukciu a modernizáciu dojárne, pôrodné a centrálnych hnojisk v hodnote 25 miliónov korún a nákup novej poľnohospodárskej techniky za cca 15 miliónov korún.

V roku 2007 sme ukončili rekonštrukciu centrálného tefatika s automatizáciou napájania teliat, ktorý sa už v súčasnej dobe využíva a v plnej miere spĺňa požiadavky doby. Podarilo sa nám niečo nakupeť aj pre obnovu strojového parku, s čím samozrejme počítame aj v ďalšom období, pretože táto cesta vedie k zvyšovaniu ziskovosti nášho družstva.

Miloš Šmíro
predseda PD vo Vlachove

Spravodajstvo zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva vo Vlachove

(pokračovanie z 2. str.)

Hlavná kontrolórka obce Mária Gallová predložila záverečný účet obce za rok 2007 a správu o overení účtovnej závierky a finančného hospodárenia za rok 2007. Objem rozpočtu obce v roku 2007 bol v čiastke 8 438 000,- Sk v príjmovej aj výdavkovej časti. Obec vykazuje nedoplatky na dani z nehnuteľnosti u fyzických, ako aj právnických osôb, na poplatku za psa, za zber a zneškodňovanie odpadov a nedoplatky za nájomné. Obec nevykazuje k 31. decembru 2007 žiadne záväzky a nemá ani žiaden úver. Zostatky na účtoch obce spolu k 31. decembru 2007 sú 914 984,30 Sk. Inventarizácia majetku bola prevedená podľa inventarizačného plánu na všetkých úsekoch. Inventarizačné rozdiely neboli zistené. Škoda na obecnom majetku nevznikla.

Účtovná závierka verne zobrazuje majetkovú a finančnú situáciu obce. Účtovné zápisy sú z vecného a časového hľadiska usporiadané. Účtovníctvo sa vedie preukazným spôsobom a zobrazuje skutočnosť. Je vedené podľa platnej rozpočtovej skladby. Obecné zastupiteľstvo správu o overení účtovnej závierky zobralo a vedomie a schválilo záverečný účet obce za rok 2007.

Poslanci schválili reprezentačný fond obce pre rok 2008 vo výške 80 000,- Sk, ako aj dispozíčné oprávnenie starostu obce vo výške 30 000,- Sk. Zároveň schválili používanie súkromného moto-

vého vozidla starostu obce na služobné účely pre cesty nad 20 km. Zároveň priznali starostovi obce odmenu za rok 2007 podľa schváleného uznesenia OcZ č. 1/2006 bod E/1.

Poslanýňa RNDr. Viera Hroncová podala správu o vyhodnotení súťaže „Za krajšiu obec 2007.“ Hodnotiacia komisia hodnotila vzhľad domov, dvorov a záhradiek, najmä poriadok, čistotu, účelnosť a kvetinovú výzdobu.

Obecné zastupiteľstvo poverilo starostu obce jednať o možnosti poskytnutia úveru v banke s najvýhodnejšími úverovými podmienkami na odkúpenie pozemkov v časti Vlachovo-Maša v sume, ktorá bude stanovená znaleckým posudkom súdneho znalca.

V správe o príprave projektov a projektových žiadostí na rok 2008 starosta uviedol, že obec doteraz podala osem projektov. Pripravených je deväť projektov, z ktorých je sedem zameraných na drobnú architektúru a dva projekty sa týkajú kultúrno-spoločenského života obce. Obecné zastupiteľstvo správu o príprave projektov zobralo na vedomie.

Správu poslankyne Ing. Hajdúkovej o výzve na predkladanie projektov v oblasti odpadového hospodárstva, obecné zastupiteľstvo zobralo na vedomie.

V interpelácii a diskusií bolo navrhnuté spriechodniť priechod pri Šomšákovi vybudovaním mostika, premiestniť most od domu Ondreja Kováča na priechod a riešiť problém odvádzania dažďovej vody z polí. Podaná bola informácia

o pozvaní skupiny Gladiátor a folklórnych súborov zo Zvolena a z Liptovskej Tepličky na Vlachovské kultúrne leto 2008. Predstavené boli projekty Matice slovenskej, upozornilo sa na nedostatky pri uskladňovaní materiálu v hasičskej zbrojnici, poukázalo sa na problém zbúracieho povolenia v prípade opravy mlyna, ako aj stavebného povolenia pre budovanie skládky v lokalite Pod Búrovom, upozornilo sa na nezakrytie skládky v časti Vlachovo-Maša. Upresnený bol termín uzávierky článkov a príspevkov dopisovateľov do pripravovaného veľkonočného čísla obecných novín. Podaná bola informácia o režijných nákladoch v školskej jedálni a návrh na zvýšenie poplatku za miestnosti v Klube dôchodcov v zimnom období na 100,- Sk/hod a v letnom období na 60,- Sk/hod, ako aj informácia o zmene ordinačných hodín obvodnej lekárk MUDr. Marty Mlynárovej, ktorá od februára 2008 ordinuje v našej obci len jeden deň v týždni, a to vo štvrtok. Obecné zastupiteľstvo schválilo hodnotu režie v školskej jedálni pre cudzieho stravníka vo výške 40,- Sk za kompletné jedlo, pre polovičnú dávku vo výške 20,- Sk a pre deti ZŠ a MŠ vo výške 10,- Sk, ako aj poplatok za prenájom priestorov Klubu dôchodcov v zimnom období vo výške 100,- Sk/hod a v letnom období vo výške 60,- Sk/hod.

Zo zápisnic OcZ spracoval
Mgr. Marian Kušnier

Vyúčtovanie Výstupu na Stromiáš 2007

Príjmy:	8.035,-
Predaj odznakov	3.450,-
Predaj tomboly	1.630,-
Účastnícke listy	1.080,-
Čaj	455,-
Želba - sponzorstvo	1.300,-
Predaj odznakov - staré	120,-
Výdavky:	8.445,-
Občerstvenie /receptia, čaj/	2.035,-
Materiál /krep. papier, poháre/	406,-
Veniec	395,-
Ceny do tomboly	1.649,-
Odznaky	3.960,-
	Renáta Lešková

Deti ZŠ s MŠ vo Vlachove so svojimi učiteľkami na konci uplynulého školského roku.
foto: J. Kováč

Zápis žiakov do prvého ročníka

Na celom území Slovenska od 15. januára do 15. februára 2008 prebiehali v základných školách zápisy detí do prvých ročníkov. Výnimkou nebola ani naša škola.

Zápis sme uskutočnili 4. februára 2008. Budúci prváci prišli na zápis v sprievode svojich rodičov, prípadne s blízkym príbuzným. V ich prítomnosti sa deti čítia najbezpečnejšie. Po depistáži školskej pripravenosti dostali budúci prváci veselé darčeky, ktoré pripravili starší žiaci s pani vychovateľkami. Pre školský rok 2008/2009 sme zapisali siedmich žiakov. Z toho sú štyria žiaci z Vlachova a traja z Gočova.

Cieľom zápisu bolo získať „vstupné“ informácie o budúcom žiakovi a posúdiť **školskú pripravenosť**, aby sa pedagogický zbor mohol pripraviť na výchovu a vzdelávanie týchto žiakov a aby poznal ich výchovné a vyučovacie potreby. Pripravenosť dieťaťa pre školu je komplexný problém, ktorý sa týka celej jeho osobnosti. Preto je veľmi dôležité, aby sa škola a rodič pred vstupom dieťaťa do školy vážne zaoberali jeho zrelosťou.

Treba si uvedomiť, že školská pripravenosť, resp. zrelosť je komplexný pojem a zahŕňa telesné i psychické funkcie a vlastnosti. Jeho bezproblémový vstup dieťaťa do školy je veľmi dôležitá:

1. Telesná zrelosť

Je to taká úroveň telesného vývinu, ktorá dieťaťu umožní zaškolenie v ZŠ bez ujmy na zdraví a nespôsobí u neho telesné deformácie. V rámci telesnej zrelosti je dôležitá dostatočne rozvinutá jemná motorika (svalstvo rúk). Veľký význam má osifikácia zápästných kostičiek, ktorá je predpokladom pre rozvoj jemnej motoriky a koordinácia oko-ruka (zrakovo - motorická koordinácia), a to najmä z hľadiska úspešného osvojenia si základov písania. Rec dieťaťa má byť už gramaticky nezávadná a čistá. Po gramatickej a fonetickej stránke je na úrovni dospelého človeka. Slovná zásoba je na úrovni 5 ročného dieťaťa a ďalej sa obohacuje.

2. Citová zrelosť

Na to, aby bolo dieťa s úspechom zaškolené, nestačí len jeho rozumová zrelosť. Môže sa naučiť písať, počítat, poznať písmená a čítať a predsa sa nemusi prispôbiť školským podmienkam. Prispôbenie sa totiž závisí predovšetkým od emocionálnej a sociálnej zrelosti. Citovo zrelé dieťa je schopné nepodľahnúť náhlym impulzom, je citovo stabilnejšie, lepšie ovláda svoje správanie.

3. Sociálna zrelosť

Pod týmto pojmom sa rozumie vzdelávateľnosť dieťaťa v skupine, jeho potreba stretávať sa so skupinou rovesníkov, schopnosť prispôbiť sa tejto skupine a podriaďovať sa jej pravidlám. Dieťa je samostatné, vie sa obslužiť, obliešť a obúť. V kolektíve rovesníkov si ľahko nájde kamarátov.

4. Mentálna (rozumová) zrelosť

Ide o taký stupeň poznávacích procesov a funkcií, ktorý je nevyhnutný pre úspešné zvládnutie školských požiadaviek:

- prechod od celostného vnímania k analytickému

- dostatočne rozvinutá predstavivosť
- primeraná schopnosť úmyselného zapamätávania si
- primeraný rečový vývin s dostatočnou slovnou zásobou
- primeraná úroveň rozvoja jednotlivých myšlienkových operácií (pamäť, divergentné a konvergentné myslenie a hodnotenie)

Ak chceme aby dieťa bolo v škole úspešné, je potrebné, aby vstup dieťaťa do školy nebol len záležitosťou školy, ale v prvom rade rodičov, ktorí vývoj svojho dieťaťa sledujú od jeho narodenia. Pri najmenších pochybnostiach o jeho správnom vývoji by mali čo najskôr začať spolupracovať s odborníkmi. Mnohé problémy sa často prejavujú už v predškolskom zariadení pri práci s rovesníkmi, preto by mali rodičia úzko spolupracovať s učiteľkou a konzultovať výchovno-vyučovacie výsledky dieťaťa v tomto zariadení. Ak zodpovedný pedagóg zistí, že v niektorej zo spomínaných oblastí vývoja je problém, rodičia by sa nemali brániť navštíviť odborníka, ba naopak mali by iniciatívne riešiť problém a nespoliehať na to, že sa to časom samo vyrieši. Riešiť problémy v 1. ročníku je už neskoro.

Keď už žiak začína byť neúspešný a problém sa prejaví v plnej miere, zvyčajne je z neúspešnosti žiaka obviňovaný učiteľ. Ak navrhujeme psychologické vyšetrenie žiaka, stretávame sa s neochotou rodičov absolvovať ho, a tak pomôcť vlastnému dieťaťu. Pomôže to aj učiteľovi, ktorý na základe odborného stanovenej diagnózy môže zvoliť také pedagogické metódy a prostriedky, ktoré pomôžu žiakovi zvládnuť predpísané učivo.

Pri zápise do 1. ročníka v našej škole sa snažíme, aby tento akt bol dieťaťu čo najpríjemnejší. Pomocou depistáže školskej pripravenosti zisťujeme úroveň telesnej, mentálnej, sociálnej a citovej zrelosti. Zistili sme, že najviac problémov je vo vyjadrovacích schopnostiach detí. Rec detí nie je čistá a prevládajú logopedické problémy. Odporúčame rodičom, aby deti pod odborným vedením logopéda absolvovali cvičenia, ktoré môžu odstrániť tieto nedostatky ešte pred ich vstupom do školy.

Želáme budúcim prvákovi veľa úspechov a ich rodičom veľa trpezlivosti a radosti z dobrých výsledkov ich detí v škole.

Mgr. Mária Hlaváčová
riaditeľka ZŠ s MŠ vo Vlachove

Rozhovor

s vedúcou obecnou knižnicou

Marec - mesiac knihy

Knižnica je kultúrna ustanovenie. Udržiava bohatstvo slova, poznatky, skúsenosti autorov domácich, ale aj svetových. Kniha je prameň, z ktorého možno stále čerpať. V súčasnej dobe sa všeobecne o knižnici predpokladá, že sa stane miestom informácií nielen čerpaných z kníh, ale aj z elektronických médií a miestom, kde sa môže čitateľ kultúrne rozvíjať. O problematike práce s knihami v našej obci sme hovorili s vedúcou obecnou knižnicou **Mgr. Máriou Gallovou**:

Odkedy ste vo funkcii vedúcej obcej knižnice?

Knižnicu viem dva roky.

Ste zamestnankyňou obce?

Po odchode bývalej knihovníčky Jarmily Leškovej ma obecný úrad poveril prevzatím knižničného fondu a zodpovednosťou za celú knižnicu. Knižný fond je majetkom obce, ako vyplýva zo Štatútu knižnice. Ja som poverená jeho spravovaním. Na MK SR sme vedení, ako obecná knižnica s neprofesionálnym zamestnancom. Teda nie som zamestnancom OÚ, ale pracujem na dohodu, vo svojom voľnom čase, za odmenu 5 000,- Sk ročne s daňou.

Čo obnáša táto práca?

Do náplne knihovníčky patrí viesť zápisy o vypožičkách a vrátených knihách, nakúpiť a zapísať nové knihy, tiež darované, poradiť pri výbere kníh, viesť evidenciu o vypožičkách, zápisy, aby na konci kalendárneho roka mohla byť urobená štatistika, o ktorú nás žiada nadriadená Gemerská knižnica P. Dobšinského v Rožňave pre MK SR. Okrem toho sa samozrejme snažím udržiavať knižnicu v čistote. Preto dvakrát do roka umývam okná, periem záclony a čistím koberec.

Kedy je knižnica otvorená?

Knižnica je otvorená dvakrát do mesiaca v piatok podľa ročných období. Neskoré v jeseni a v zime, keď sú krátke dni /kvôli deťom, aby nechodili veľmi / od 16.00 - 18.00 hod na jar a v lete, keď sú dlhšie dni 17.00 - 19.00 hod.

Aký je poplatok pre čitateľov?

Knižnica má vypracovaný Štatút, schválený poslancami obecného zastupiteľstva. V ňom je zahrnutý aj členský poplatok. Deti do 14 rokov a študenti majú stanovený poplatok v sume 5,- Sk a dospelí v sume 10,- Sk ročne, čo je v podstate symbolický poplatok.

Kolko je registrovaných čitateľov?

V minulom roku bolo registrovaných 57 čitateľov. Z toho 39 detí a študentov. Návštevníkov knižnice bolo 205.

Aký je rozdiel medzi čitateľom a návštevníkom knižnice?

Rozdiel medzi nimi je dosť podstatný. Čitateľ je registrovaným a jeho cieľom je vypožičkať si potrebnú literatúru. Návštevník knižnice nemusí byť registrovaný a do knižnice prichádza obvykle získať nejaké konkrétne informácie, z ktorých si robí poznámky a výpisky. Buď je to nejaký študent alebo človek, ktorý nejakú teoretickú prácu, ktorú potrebuje doložiť konkrétnymi informáciami. No a tieto hľadá práve v našej knižnici.

Aký typ čitateľa u nás prevláda?

Najčastejšími čitateľmi sú deti do 14 rokov. Za nimi nasledujú študenti, potom dôchodcovia a najmenej čitateľov máme z radov dospelých v produktívnom veku. Nájdu sa však aj takí. Sú síce pracovne a časovo vytiažení, ale aj napriek tomu si dokážu nájsť

kúsok voľného času na prečítanie dobrej knihy.

Knižnica bola pred dvoma rokmi aj miestom kultúrneho podujatia. Môžete nám ho trochu priblížiť?

Okrem toho čo som už uviedla, knižnica uskutočnila kultúrne podujatie Vianočné posedenie v ktorom účinkovali deti z Vlachova, ktoré navštevujú ZUŠ. Informácia o uvedenom podujatí bola zverejnená vo Vlachovských novinách. V marci - mesiaci knihy navštívili knižnicu žiaci zo ZŠ. Poprezerali si knihy a niektorí sa zapísali za členov. Väčšina z nich aj naďalej knižnicu navštevuje.

Aký je súčasný knižný fond?

Knižný fond predstavuje 3 774 viazaných kníh. Väčšinu tvorí beletria, teda knihy na voľný čas. Aj detskú literatúru tvorí viac beletria, ako náučná literatúra.

Má knižnica aj regionálne periodiká alebo literatúru?

Začala som zbierať noviny, časopisy a knihy o našom regióne, preto je v knižnici zriadený regionálny kútik. Máme v ňom zatiaľ Vlachovské noviny, knihy o Revúcej, Rožňave, Jelšave, Ochtinej, turistický materiál o Mikroregióne Dobšiná, ktoré darovali návštevníci a pán starosta a knihu povestí z Brdárky. Nie je toho veľa, lebo sa ťažko hľadajú materiály a v súčasnej dobe nič nevyšlo knižne.

Kupujú sa aj nové knihy?

Áno kupujú. Každý rok poskytuje OU zo svojho rozpočtu 5 000,- Sk na nákup kníh. Ročne teda pribudne 8 - 10 nových kníh. Knižný fond rastie aj darovaním. V minulom roku tak pribudlo 70 kníh.

Môže sa knižnica zveľadiť aj prostredníctvom rôznych projektov?

Táto možnosť tu je a projekty sa dajú robiť aj na modernizáciu knižnice pokiaľ je vyhlásená konkrétna výzva na tvorbu a podanie projektov. Minulý rok sme na jednu z nich reagovali a OU požiadala prostredníctvom projektu o finančný grant na nákup elektronického vybavenia našej knižnice. Týmto projektom by sme chceli naplniť perspektívu kultúrneho a informačného centra. Projekt bol teda vypracovaný a včas zaslaný. Teraz čakáme na jeho schválenie a hlavne, či práve našej knižnici bude finančný príspevok náležať.

Aká je podľa Vášho názoru perspektíva knižnice a vôbec čítania literatúry?

Aj napriek moderným trendom sa ukazuje čítanie literatúry „gruntom“, základom pre rozvoj najmä našich detí a mladých študentov. Myslím si, že naša knižnica, aj keď nie je veľká, dáva možnosť základného čítania, a tak zmysluplného využívania voľného času ľudí žijúcich na dedine, a tiež poskytuje možnosť zlepšiť si čitateľské zručnosti najmä deti.

Z rozhovor d'akuje
Mgr. Marian Kušnier

Kniha

*Kniha je môj kamarát,
Mám ju ozaj veľmi rád.
Netrhám jej strany,
aj kniha má rany.
Aj ona je ako živá,
dobro, múdrosť sa v nej skrýva.
Často zjdem do knižnice,
tam sú kníh plné police.
Môžes čítať koľko chceš,
až kým múdry nebudeš.*

Miloslav Durán ml.

Termínovník kultúrno-spoločenských podujatí mikroregiónu Dobšiná v roku 2008

TERMIN	PODUJATIE
23. marec, Vlachovo	Jozefovské jamé spevy Veľká noc vo Vlachove
marec, Telgárt	Horehronská valaška
máj, Telgárt	Slávik súťaž malý spevák
9. - 11. máj, Dobšiná	Dobšinské turíčné slávnosti spojené s jarmokom
jún, Dobšiná	MDD - kultúrno-sportový deň - V rámci MDD organizovaná akcia „Malí remeselníci“ - ukážky remesiel spojené s možnosťou ich praktického vyskúšania
jún, Vlachovo	Vlachovské rusadlie Slávnostné otvorenie letného kúpaliska
19. júl, Vlachovo	XV. Folklorný festival spevu a tanca „Vlachovo 2008“ I. Stretnutie rodákov pri príležitosti 580. výročia založenia obce Vlachovo
9. august, Vlachovo	Koncert populárnej hudobnej skupiny Gladiátor a Robo Šimko
10. august, Vlachovo	Vlachovský remeselnícky jarmok - tradičné gemerské remeslá
august, Rejdová	35. ročník Gemerský folklorný festival
august, Rejdová	55. výročie založenia FS Hóra Rejdová
september, Telgárt	Ozveny staroslovienčiny pod Kráľovou hoľou
december, Dobšiná	Predvianočný jarmok
december, Rejdová	Mikuláš v Rejdovej
25. december, Vlachovo	Vlachovská gubajka - vianočné koledy, zvyky a obyčaje

FS Stromiš na oslavách svojho 40. jubilea v KD vo Vlachove.

foto: J. Gallo

K rubrike „Z galérie Vlachovčanov“

Na rozvoji a zveľaďovaní našej obce sa podieľalo mnoho ľudí. Zanechali svoj rukopis v podobe konkrétnej činnosti, prospešnej pre všetkých občanov. Každá doba mala svoje osobnosti, ktoré svojou múdrosťou, skúsenosťami, pracovitosťou, snahou a úsilím vybudovali trvalé hodnoty vo všetkých oblastiach nášho života.

Zástupcovia obce skonštatovali, že titul Dedina roka 2005 je dovŕšením a vyvrcholením úsilia našich predkov, generácií, žijúcich pred nami, keď sa budoval a tvoril charakter našej dediny, jej osobitosti, špecifiká a zároveň jej kultúry a spoločenský život s uznávanými hodnotami, tradíciami a zvykmi. Predstavitelia súčasnej samosprávy pochopili odkaz našich predkov a ďalej rozvíjali obec do súčasnej podoby s reálnou perspektívou jej ďalšieho napredovania a zveľaďovania.

V rubrike **Z galérie Vlachovčanov** si chceme pripomenúť rôzne osobnosti, ktoré svojou troškou prispeli k rozvoju našej obce. Zájdem do ďalej i nie tak dávnej minulosti a postupne sa preniesieme do súčasnosti, podľa dostupného informačného materiálu, ktorý spracujeme do podoby článku. Získanie týchto informácií si vyžaduje doslova pátranie a hľadanie rôznych kníh a doku-

mentov, ktoré majú veľkú výpovednú hodnotu. Obraciam sa preto na Vás občania a čitatelia, aby ste podľa možnosti prispeli k zdokumentovaniu našich osobností informáciami, ktoré sú pre Vás dostupné, rôznymi dokumentmi alebo fotografiami, ktoré by stáli za zverejnenie a týkali sa ľudí z našej minulosti, ale aj prítomnosti, o ktorých si myslíte, že ich život bol alebo je zviazaný s našou obcou a svojou troškou prispeli k jej rozvoju. Chceme sa touto cestou poďakovať Ing. Milošovi Vrablicovi z Bratislavy a Mgr. Viere Harkabusovej zo Žiliny za pochopenie tejto myšlienky a najmä za poskytnutie cenných informácií a hodnotných fotografií o farárovi a učiteľovi Vojtechovi Vrablicovi, ktoré sme zverejnili vo Vlachovských novinách.

Ak sa vo vašich rodinách neustále zachováva spomienka na človeka, ktorý sa priamo podieľal na živote našej obce, alebo niečo v živote dokázal a hlásil sa k našej obci, aj keď ho osud zaviedol mimo nej, podeľte sa o jeho minulosť s nami. Spoločne spracujeme článok, ktorý nám pripomenie ďalšiu osobnosť našich obecných dejín a jej odkaz pre nás všetkých. Stojí za úsilie, zdokumentovať to a zachovať pre ďalšie generácie.

Mgr. Marian Kušnier

redaktor Vlachovských novín

Naši rodáci na svoju obec nezabúdajú

Počas svojho pobytu v Ohio, USA som 12.10.2007 so svojím manželom navštívila svoju vzdialenú rodinu v susednom štáte Pensylvánia. Býva tam sesternica mojej starej mamy, **Mária Warholak**, s manželom a dcérami. Pani Mária, rodáčka z Vlachova, má dnes už 79 rokov, ale je stále vo veľmi dobrej kondícii.

Roku 1937, ako jedna z tisícov ďalších Slovákov, sa 9-ročná s rodinou natrvalo odsťahovala z rodného Slovenska do USA, kde jej otec pracoval v uhoľnej bani. hromadné vysťahovalctvo do záhoria, ako dôsledok zlých sociálnych aj pracovných podmienok na Slovensku, v tých časoch vrcholilo. Po príchode do neznámych prostredia bolo potrebné a žiaduce čím skôr sa prispôbiť. Najväčšou, ale asi najdôležitejšou prekážkou pri práci pre rodičov a pri štúdiu detí, bol cudzí jazyk. Na druhej strane, bolo dôležité udržať si aj slovenské povedomie, aby slovenská kultúra z rodiny v nasledujúcich generáciách nezmizla. Za celé roky rodina udržavala slovenské zvyky a tradície. Mária stále plynuce rozpráva po slovensky, využívajúc nárečie z oblasti Gemera, ktoré možno aj dnes počuť na dedinách. Zúčastňuje sa stretnutí Slovákov v USA, kde spoločne varia syrové pirohy a predávajú ich Američanom, aby aj oni spoznali slovenské jedlá. Na Vianoce doma varí kapustnicu s hubami, ktoré jej posielajú sesternice so Slovenska.

Ako jedna z mála ľudí, ktorí sa odsťahovali zo svojej rodnej krajiny, veľmi často spomína na Slovensko, obzvlášť na Vlachovo. Od roku 1937 tu bola na návšteve len trikrát, ale stále je v kontakte so svojimi príbuznými. Vzhľadom na

veľkú vzdialenosť a náročný let, je otázne, či sa jej s manželom ešte podarí prísť.

Rodine Warholákovcom prajem hlavne veľa zdravia, aby sa im podarilo prísť. A my ostatní by sme si mali zobrať príklad z Márie, ktorá na svoju domovinu nezabudla napriek veľkej vzdialenosti, ani desiatkam rokov, ktoré už ubehli.

Ivana Plačková - Šimonová
Columbus, Ohio, USA

Oprava kultúrnej pamiatky sa týka nás všetkých

Cirkevný zbor sa snaží (okrem svojich vlastných prostriedkov) získať aj cudzie zdroje, ktoré by mu pomohli postarať sa o budovy v jeho vlastníctve. Najväčšou budovou nášho cirkevného zboru vo Vlachove je kostol, ktorý je zároveň aj dominantou našej obce.

Keď sme sa dozvedeli o možnosti získať peniaze zo štátneho sektoru - z Ministerstva kultúry z grantového programu Obnovme si svoj dom, využili sme túto príležitosť, a to za nenahraditeľnej pomoci Pamiatkového úradu v Rožňave (vďačnosť patrí najmä Eve Šmelkovej). Urobili sme projekt a čakali, čo sa bude diať. Pán Boh sa k nám priznal, a tak sme mohli vykonať výmenu okien na našom kostole. Táto výmena bola finančne zabezpečená z týchto zdrojov: dotácia z Ministerstva kultúry 90.900,- Sk, dotácia z Obecného úradu Vlachovo 20.000,- Sk, príspevok pána Jána Šveca z Košíc (rodák z Vlachova) 15.000,- Sk a vlastné zdroje cirkevného zboru 117.780,- Sk. Takže celkové výdavky spojené s touto prácou činili 243.680,- Sk. Okná zhotovil pán Ondrej Junger z Nižnej Slanej a osadenie okien urobil podnikateľ Miroslav Hronec za výdatnej svojpomoci presbyterov v mesiaci apríl 2007. Všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričinili o výmenu okien, patrí vrelá vďaka za ochotu a pomoc.

Cirkevný zbor však musí pokračovať ďalej v hľadaní finančných prostriedkov, pretože je nutná ďalšia oprava nášho chrámu. Chceli by sme opraviť fasádu, ktorá si vyžaduje nemalé prostriedky. Už v minulom roku sme podali nový projekt znovu na Ministerstvo kultúry (program Obnovme si svoj dom). Oprava fasády bola naprojektovaná na 888.000,- Sk (celkový rozpočet). Prvý projekt nám nebol schválený, ale v tomto roku je na ministerstve ten istý projekt s rovnakým cieľom - oprava fasády na kostole. Keďže rozpočet na túto opravu je veľmi vysoký a nepredpokladáme, že by sme zo štátu dostali celú požadovanú sumu, rozhodlo sa presbyterstvo nášho cirkevného zboru vyhlásiť zbierku. Stalo sa tak v apríli 2007 a to 300,- na každého pokrstného člena cirkevného zboru. Do konca roka 2007 sa do tejto akcie zapojilo 207 cirkevníkov a vyzbieraných bolo 62.900,- Sk. Príspevok od rodákov z Vlachova bol 2.000,- Sk a príspevok od cudzích darcov 3.000,- Sk. Keďže v roku 2007 zaplatilo cirkevný príspevok

620 duší, znamená to, že do tejto zbierky sa zatiaľ zapojila iba 1/3 cirkevníkov. Prosíme teda každého cirkevníka i občana, ktorému leží na srdci nielen cirkevný zbor, kostol, ale aj dôstojná prezentácia našej obce, o finančnú pomoc. Oprava kultúrnej pamiatky, akou kostol je, súme potrebujeme našu pomoc a investičné prostriedky. Takouto formou môžeme chrániť v našej obci okrem krásneho kaštieľa, aj budovu, ktorú je vidieť do širokého okolia a zachováme sa ako občania, ktorí sa hrdia titulom „Dedina roka 2005“.

Príspevok do zbierky je možné prinest na faru alebo k sestre pokladničke Edite Hajdúkovej. Darovaná suma bude zapísaná do knižičky k cirkevnému príspevku. Na tento účel bol zriadený aj špeciálny účet v VÚB banke: 2195127851/0200 (ak budete prispievať touto formou, oznámte to prosíme na fare, aby sme vedeli identifikovať prípadných darcov). Cirkevný zbor by mohol určite získať aj ďalšiu finančnú pomoc na opravu chrámu, no vyznať sa v dnešnom systéme projektov a možnosti je ťažké, preto by sme veľmi radi privítali pomoc ľudí, ktorí sú v tom zbehlí, majú skúsenosti a chcú aj touto cestou pomôcť cirkevnému zboru.

Mgr. Martina Gdovinová, zborová farárka

Záber z výročnej schôdzy MO MS vo Vlachove. Sprava: JUDr. J. Klobušník, podpr. MO MS, J. Berdík, predseda MO MS, Ing. Z. Halková, OO MS Rožňava a J. Kováč, starosta. foto: Š. Majerčák

Aktivity MO JDS a KD vo Vlachove

Stočlenná organizácia dôchodcov

Klub dôchodcov a Miestna organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska sa prezentujú ako organizácie, ktoré svojou činnosťou preukázali schopnosť presadzovať záujmy a aktivity seniorov.

Na členskej schôdzi dňa 14. februára 2008 sme hodnotili činnosť organizácie za uplynulý rok. V hodnotiacej správe sme si vypočuli informácie o vykonaných aktivitách. Myslíme si, že ich nebolo málo a že nás určite obohatili o mnohé príjemné pocity a zážitky.

Aktuálne aktivity sme pripravovali priebežne v súčinnosti samosprávy Jednoty dôchodcov Slovenska a Klubu dôchodcov s členmi. Stav členskej základne k 31. decembru 2007 bol 90 členov JDS a 10 členov KD.

Pripravovali sme členské schôdze, stretnutia jubilantov, krúžkovú, záujmovú, rekreačnú, vzdelávaciu, kultúrnu a zdravotnú činnosť. Plnili sme úlohy dané pre Jednotu dôchodcov Slovenska a Klub dôchodcov obecným zastupiteľstvom.

Najakatívnejším krúžkom je hudobný, pod vedením Jána Galla, t.j. skupina Starovlachovská, ktorá sa svojim účinkovaním na podujatiach v klube alebo na obecných slávnostiach stará o dobrú náladu.

Lekári a liečitelia neustále zdôrazňujú, že základným predpokladom dobrého zdravia je primeraný pohyb. Pretože nevyvíjame dostatočnú telesnú aktivitu /obyčajne sa pri telesnej námahe zaťažujeme jednostranne, čo neprospieva nášmu zdraviu/ je potrebné zaradiť do svojich aktivít aj primeraný rehabilitačno-relaxačný program po ktorom sa nám lepšie krvný obeh a pohyblivosť. Budeme lepšie spať, menej trpieť stresom, budeme mať viac energie a predovšetkým príjemný pocit z toho, že sme urobili niečo pre naše zdravie.

Dobré výsledky v oblasti prevencie a ochrany zdravia vyžaduje aj turistický a telovýchovný krúžok. Vyzdvihujeme aktivitu žien, ktoré sa zúčastňujú rehabilitačno-relaxačného cvičenia v klube. Záujem o účasť na tejto aktivite svedčí o príjemných pocitoch, skúsenostiach a zážitkoch.

Podakovanie patrí všetkým, ktorí sa podieľajú na tom, aby sa naše aktivity uskutočňovali, a tak zabezpečujú prežívanie a pohodu ľudom v našej obci, ktorí sú v seniorskom vekovom období. **Alžbeta Martinková** predsedníčka MO JDS vo Vlachove

MO MS vo Vlachove

Rozvojové projekty Matice slovenskej

Dňa 25. januára 2008 sa konalo v našej Matičnej izbe valné zhromaždenie členov Miestneho odboru Matice slovenskej vo Vlachove. Na tomto valnom zhromaždení sa členská základňa oboznámila okrem iného aj s pripravovanými projektmi pre rok 2008, na ktorých bude MO MS spolupracovať s Obecným úradom vo Vlachove. Ide o projekty: Vlachovské kultúrne leto 2008, Pekná dolinka, Ludové klenoty a projekt História a súčasnosť.

Tieto projekty boli po patričnom zdôvodnení valným zhromaždeným odsúhlasené a následne zaslané na Nadáciu Matice slovenskej do Bratislavy. Aby sme ich mohli reali-

zovať, MO MS vo Vlachove žiada od Nadácie MS finančné príspevky, nakoľko ide o projekty ochrany a rozvoja miestnej a regionálnej kultúry v roku 2008. Našou spoločnou snahou je tieto klenoty zachovať pre ďalšie generácie.

Nadácia MS v Bratislave nám svojim listom zo dňa 19. februára 2008 oznámila, že naše projekty o finančné príspevky boli zaevidované pod číslami 8012 až 8015 a o ďalšom postupe budú MO MS informovať po zasadnutí konkurznej komisie Nadácie Matice slovenskej.

JUDr. Ján Klobušník
podpredseda MO MS vo Vlachove

Príbeh z mladosti

Aj takí sme boli !

Vo štvrtom ročníku Meštianskej školy sme sa učili písať na stroji. Predmet sa nazýval Strojopis. Ako predloha na písanie bola kniha, v ktorej boli rôzne články na opisovanie a dobre metodicky spracované. Tak sa stalo, že som narazil na vzor objednávky knihy z firmy Transocius v Turčianskom Svätom Martine. Povzbudení spolužiakom Pavlom Leškom, túto vzorovú objednávku sme poslali na spomínanú adresu. V tejto objednávke bolo niekoľko desiatok kníh, „Evanjeličné piesne /Transocius/, Funebrál a Pašie.“

Po uplynutí dvoch týždňov sme dostali z pošty v Nižnej Slanej výzvu, že si máme vyzdvihnúť objednané knihy a do troch dní zaplatiť okolo 5 000,- korún. Dlho sme nemohli uvažovať, vzali sme

koňa a na voze sa objavili všetky objednané knihy.

Knihy sa nám podarilo predat' až druhý deň a peniaze vrátil' podľa predloženej faktúry. Problém bol vo Vlachove u pána farára Velebného, ktorý tiež objednal knihy podľa požiadavky obyvateľov. Vtedy sa pán farár dozvedel, že ľudia už majú knihy ktoré chceli, a to od chlapcov Jozefa Klobušníka a Pala Lešku. My sme si zarobili o niečo viac, ako pán farár požadoval, ale už sa nedalo nič robiť. Platí aj tu: „Kto skôr pride, ten skôr melie.“

Dlho mi pán farár ani na pozdrav neodpovedal a napísal mi do leteckej školy sťažnosť, že sme im spôsobili škodu, ktorú máme uhradiť pre firmu Transocius v Turčianskom svätom Martine. Skončilo to tak, že sme vlastne žiadnu škodu nespôsobili a pán farár predal knihy v Gočove. Aj takí sme boli.

Podľa rozprávania svojho brata Jozefa zaznamenal JUDr. Ján Klobušník
podpredseda MO MS vo Vlachove

Informácia z výročnej členskej schôdzy PZ

Služba prírode i obci

Dňa 17. februára 2008 sa v priestoroch Klubu dôchodcov konala výročná členská schôdza nášho poľovníckeho združenia na ktorej členovia zhodnotili svoju prácu za uplynulý rok a vytýčili si ďalšie predsavzatia a ciele na rok 2008.

V organizačnej činnosti sa PZ riadilo plánom hlavných úloh pre rok 2007, ktorý bol aj predmetom výborových a členských schôdzí. Minulý rok malo združenie tri členské a jedenásť výborových schôdzí. Oproti roku 2006 stúpla účasť členov na výborových schôdzach a dosiahla takmer 90%.

Vzhľadom na dobré fungovanie združenia sa dôraz kládol na to, aby každý člen nasmeroval svoju činnosť najmä na plnenie plánu hlavných úloh, dodržiavanie stanov a domáceho poriadku. V tomto dominovalo zameranie na zlepšenie podmienok chovu poľovnej zveri. Na zimné prikrmovanie sa spoločne pripravilo 28 metrákov jadrového krmiva, dostatočné množstvo objemového krmiva, ako aj siláže a senáže, ktoré členovia združenia vyzbierali do revíru. Toto krmivo zver počas zimy aj spotrebovala. Krmelce boli naplnené dostatočným množstvom sena. Na jadrové krmivo sa využívali najmä kryté zásobníky, kde nedochádza k znehodnocovaniu krmiva a je možné vytvoriť na jeden vývoz väčšiu zásobu.

Tohtoročná zima najmä do nového roku nebola veľmi tuhá, no dostatok krmiva dopomohol k dobrej kondícii zveri. Aj poličko pod Jasenovým vrchom je potrebné naďalej obhospodarovať, aby poskytovalo kvalitnú úrodu, pretože ho zver navštevuje počas roka.

Členovia dozornej rady a hospodár PZ vykonávajú kontrolu solísk, krmelcov a prikrmovacích miest. Je potešiteľné, že prevažná časť týchto zariadení bola vo vyhovujúcom stave. Upravené a vyčistené boli aj chodníky v našom revíri až na niektoré úseky, kde bola ťažba kalamitného dreva.

Zhotovil sa nový posed Nad lesami, upravilo sa okolie všetkých posedov a nad odkalisko sa osadil nový násypce na jadrové krmivo. Ďalej prebiehali práce na úprave interiéru a vybavenia poľovníckej chaty združenia.

Poľovnícke združenie má dostatok poľovne upotrebitelných psov, a to troch duričov, jedného farbiara a brlohára. Podakovanie patrí chovateľom týchto psov za ich dobrú starostlivosť.

Združenie nezabúda ani na osvetovú činnosť, ako sú relácie v miestnom rozhlasu a články o poľovníctve v časopisoch a najmä vo Vlachovských novinách Stromiš, ktoré si môže prečítať celá verejnosť.

Za aktívnu činnosť v združení boli v minulom roku uznamenaní Ústredným výborom Slovenského poľovníckeho zväzu v Bratislave Milan Slivenský striebornou medailou a poľovný hospodár Miloš Černaj bronzovou medailou.

V diskusií vystúpil starosta obce Mgr. Juraj Kováč, ktorý vyzdvihol úroveň činnosti PZ a poukázal na dobrú spoluprácu s obcou, ktorá sa prejavila pri realizovaní environmentálneho projektu Močiar pod Michlovom, pri organizácii výstavky poľovníckych trofejí na Vlachovskom jarmoku, pri výzdobe poľovníckeho salónika v kultúrnom dome, ako aj pri kosení a úprave areálu letného kúpaliska. Zároveň požiadala o spoluprácu pri obnove vzhľadu grófskej ľadovne, kde obec mieni v najbližšom čase urobiť dobýv altánok.

Predseda Poľnohospodárskeho družstva vo Vlachove Miloš Šmiro poďakoval za dobrú spoluprácu a ochranu poľnohospodárskych kultúr.

Delegát Okresného výboru Slovenského poľovníckeho zväzu v Rožňave Gustáv Slivenský vyzdvihol vysokú úroveň prednesených správ, dobrú organizáciu členských schôdzí, ako aj celkové fungovanie poľovníckeho združenia. Poľovnícke združenie Jasenových vrch vo Vlachove je jedno z tých, ktoré si dôsledne plní svoje povinnosti.

V závere predseda PZ poďakoval všetkým za vykonanú prácu a vyjadril potrebu vzájomnej spolupráce s cieľom naďalej zveľaďovať poľovný revír. Zároveň poprial do novej poľovnej sezóny veľa príjemných chvíľ, prežitých v kolektíve a v poľovnom revíre.

Ing. Jozef Mlynár, predseda PZ

Projekt „Ludové klenoty“

Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave pri príležitosti 180. výročia narodenia Pavla Dobšinského v snahe pokračovať v úsilí zbierať a uchovávať ľudovú slovesnú tvorbu vyhlasuje projekt „Ludové klenoty“, zameraný na terénny zber tejto tvorby v obciach a mestách nášho regiónu. Cieľom projektu je pomocou širokej verejnosti zozbierať rozprávky, povesti, príbehy zo života ľudí, opisov pamätných udalostí, zaujímavé zážitky, ktoré sa trajújú v rodinách, obci či regióne, ktoré si pamätajú z mladosti, či rozprávania iných ľudí o rôznych významných udalostiach dávnej minulosti až do roku 1990.

Zberateľmi sú deti, mládež i dospelí. Termin ukončenia zberu je do 30. júna 2008, kedy MO MS tieto materiály predloží Gemerskej knižnici Pavla Dobšinského v Rožňave, kde budú vyhodnotení najlepší zberatelia, bude im udelený titul a uznamenanie. Zozbierané materiály budú dvojjazýčne vydané v knižnej podobe na pamäť súčasným i budúcným generáciám.

Výbor MO MS vo Vlachove oslovuje týmto všetkých obyvateľov obce, aby sa aktívne zapojili do zberateľského úsilia pre zachovanie ľudového klenotu z našej obce a na tomto projekte aktívne spolupracovali s výborom MO MS vo Vlachove.

Pre ilustráciu Vám uvádzame príbeh, ktorý napísal jeden zo zakladateľov MO MS vo Vlachove, a to Ing. Jozef Klobušník, toho času bytom v Košiciach.

Právne okienko

Občianske spolužitie a jeho úskalía

V prvom tohtoročnom čísle Vlachovských novín sa pustíme do ďalšej zaujímavej a témy, ktorou je **občianske spolužitie a s ním súvisiace porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov**.

Pravidlá spolužitia sú súhrnom pravidiel spoločnosti, ktorých obsahom sú vzťahy medzi občanmi v bežnom dennom živote. Sú to vzťahy, v ktorých občania vystupujú ako obyvatelia domov a bytów, ako susedia, ako užívatelia určitých spoločenských zariadení, ako rodičia a vychovávateľia, manželia a pod. Pravidlá, ktorých dodržiavanie je zabezpečené donucovacou mocou štátu a jeho orgánov, sa menia z morálnych pravidiel na pravidlá právne.

Vzťahy v rámci občianskeho spolužitia sú v našom právnom systéme chránené už Ústavou Slovenskej republiky. Činy, ktoré hrubo narušujú občianske spolužitie, sú definované v ustanoveniach Trestného zákona a vzťahuje sa na nich trestno-právna zodpovednosť. Na činy, ktorých spoločenská nebezpečnosť je nepatrná, sa vzťahuje zodpovednosť podľa zákona 372/90 Zb. o priestupkoch. Porušenie pravidiel spolužitia nemá vždy za následok trestnú alebo správnu zodpovednosť. Drobné porušenie slušného spolužitia môže byť len porušením morálky, ktoré nemá ju právne dôsledky, môžu byť len určitým pokleskom. Dodržiavanie pravidiel spolužitia je veľmi úzko späté s výchovou človeka /najmä v rodine ale aj v škole a pod./ a stavom právneho vedomia spoločnosti.

Skutkové podstaty trestných činov hrubo narušujúcich občianske spolužitie sú obsahom piatej hlavy Trestného zákona. Patria tu trestné činy, ako napríklad násilie proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi, hanobenie národa, rasy a presvedčenia, šírenie poplášnej správy, výtržníctvo, kupliarstvo, ohrozenie mravnosti, ohováranie a neposkytnutie pomoci. V tomto článku by som chcel poukázať na tie trestné činy, ktoré polícia v súvislosti s občianskym spolužitím najčastejšie rieši.

V prvom rade to je trestný čin násilie proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a Trestného zákona. Mnohí z nás sa s týmto trestným činom už v minulosti stretli. Skutková podstata v prvom odseku tohto trestného činu hovorí: „Kto sa inému vyhráza usmrtením, ťažkou ujmom na zdraví alebo inou ťažkou ujmom takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú oba-

vu, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažným trestom“. V roku 2002 v súvislosti s riešením domáceho násillia bol v tomto ustanovení doplnený druhý odsek, ktorý hovorí, že „odňatím slobody na dva roky sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 na blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove“. Tiež v súvislosti s riešením „domáceho násillia“ bol zmenený Trestný poriadok, podľa ktorého v prípade, ak je trestný čin spáchaný medzi blízkymi príbuznými, nie je trestné stíhanie podmienené súhlasom poškodeného a polícia vo veci postupuje z úradnej povinnosti. Veľakrát nebol súhlas daný iba z toho dôvodu, že páchatel prestal s takýmto konaním alebo aj zo strachu poškodeného pred páchatelom. Vyhrážania, ktorých intenzita je nižšia a stupeň spoločenskej nebezpečnosti je nepatrný sú posudzované ako priestupky proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 zákona č. 372/90 Zb. o priestupkoch.

Ďalším frekventovaným trestným činom je trestný čin výtržníctvo podľa § 202 Trestného zákona: „Kto sa dopustí verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že napadne iného, hanobí historickú alebo kultúrnu pamiatku, hrob alebo iné pietne miesto alebo hrubým spôsobom ruší zhromaždenie alebo obrad občanov, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom.“ Je to samostatný trestný čin, ale veľakrát je páchaný v súbehu s ublížením na zdraví, poškodením cudzej veci ak vznikne škoda vyššia ako nepatrná a pod.

Posledným z trestných činov, ktorý by som v súvislosti s občianskym spolužitím spomenul, je trestný čin ohovárania podľa § 206 Trestného zákona. Tohto trestného činu sa dopustí ten: „... kto o inom oznámi nepravdivý údaj, ktorý je spôsobilý značnou mierou ohroziť jeho vážnosť u spoluobčanov, najmä poškodí ho v zamestnaní, naruší jeho rodinné vzťahy alebo spôsobí mu inú vážnu ujmu, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom.“ Vyššia trestná sadzba je pri tomto trestnom čine vtedy, ak vyššie uvedený trestný čin je spáchaný tlačou, filmom, rozhlasom, televíziou alebo iným obdobne účinným spôsobom.

(Pokračovanie v budúcom čísle.)
Mgr. Ivan Brondoš

Vlachovčania na Volovci v januári 2008.

foto: archív turist. odd.

Samosprávne okienko

Kompetencie samosprávy

Územná samospráva, teda obce a vyššie územné celky vykonávajú samosprávnú pôsobnosť formou originálnych kompetencií a prostredníctvom kompetencií s charakterom preneseného výkonu štátnej správy.

Až do realizácie fázy reformy verejnej správy začiatkom roku 2002 sa delenie kompetencií na originálne /samosprávne/ a na prenesené /štátne/ opieralo o nepísané pravidlá a históriu vžitých rozdelení. Za originálne kompetencie sa považovali tie, ktoré uvádzal zákon o obecnom zriadení. V súčasnosti platí právna úprava, podľa ktorej ak zákon neustanoví, že ide

o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce.

Jednotlivé kompetencie samosprávy sa v zásade odlišujú aj spôsobom financovania. Kým to, čo samospráva robí „na objednávku štátu“ v plnej miere financuje štát, na výkon originálnej pôsobnosti samospráva používa jednak peniaze, ktoré jej na ten účel prideliť štát /najmä väčšinu výnosu dane z príjmov fyzických osôb/ a jednak to, čo získala svojou činnosťou, napr. výberom miestnych daní, prenájomom či predajom obecného majetku.

(Pokračovanie v budúcom čísle.)

Chráňme lesy

Lesné požiare každoročne spôsobujú nielen materiálne škody, ale lokálne ničia celý ekosystém, čím vznikajú nezanedbateľné ekologické škody.

Výskyt lesných požiarov v suchom jarnom, letnom, ale aj v jesennom období ovplyvňuje okrem nedostatku vlhky najmä nedbalosť a neopatrnosť ľudí pri manipulovaní s otvoreným ohňom vo voľnej prírode. Malý ohniček na opekanie slaniny, odhodnený nedopalok z cigarety, ale najmä úmyselné vypaľovanie porastov bylín, kríkov a stromov sú príčinou veľkých škôd nielen na majetku a prírode, ale často aj na zdraví a životoch ľudí. Vypaľovanie suchej trávy je zákonom zakázané. Okrem zákona o ochrane pred požiarom zakazujú vypaľovanie aj zákon o lesoch a zákon o ochrane prírody. Spaľovanie biologicky rozložiteľného odpadu zakazuje aj zákon o odpadoch. Za nedodržanie ustanovení zákona č. 314/2001 o ochrane pred požiarom môže OR HaZZ uložiť pokutu pre fyzickú osobu až do výšky 10 000,- Sk a právnickú osobu až do výšky 500 000,- Sk.

Upozorňujeme vlastníkov, správcov a užívateľov lesných pozemkov, že sú povinní v zmysle právnej úpravy v súvislosti s ochranou lesov pred požiarom zabezpečiť ich ochranu predovšetkým v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov, a to hliadkovacou činnosťou občanmi zo svojich vlastných radov /vlastníci, lesní pracovníci a pod./, zabezpečením potrebného množstva protipožiarneho náradia, udržiavaním lesných ciest a prípadných vodných zdrojov, ktoré môžu pomôcť pričasnej lokalizácii, ale aj uhasení vzniknutého horenia. Každý, kto spozoruje požiar, je povinný ho nahlásiť na

ohlasovni požiarov na obecnom úrade alebo na bezplatnú telefónnu linku - číslo 150.

Vyzývame všetkých, štátne i neštátne subjekty obhospodarujúce lesy, ale najmä občanov, aby rešpektovali a dodržiavali všetky opatrenia, ktoré sú na ochranu pred požiarom prijaté. Je potrebné absolútne rešpektovať zákaz vypaľovania suchých porastov, zakladanie ohňov v prírode mimo vyznačených miest a dodržiavania zákazu fajčenia a manipulácie s otvoreným ohňom na vyhradených miestach.

por. Ing. Peter Piater
OR HaZZ Rožňava

**Darujte 2% z Vašich daní
Občianskemu združeniu Stromiš**

Občianske združenie Stromiš je dobrovoľné združenie ľudí v našej obci, ktorí svoj voľný čas venujú kultúrnym a folklórnym tradíciám. Zastrešuje činnosť folklórnych súborov Stromiš a Malý Stromiš. Darovaním 2% z Vašich daní podporíte činnosť nášho združenia a získate si vďaka tomu členov. Uplatnite si túto možnosť u svojho zamestnávateľa do 31. marca 2008 a následne predložte Daňovému úradu v Rožňave potvrdenie o zaplatení dane do 30. apríla 2008. Tlačivo na odvod dane si môžete vyzdvihnúť na Obecnom úrade vo Vlachove. V prípade podania daňového priznania uveďte názov organizácie: Občianske združenie Stromiš a IČO: 35569018.

Ing. Ľuboš Gál
predseda OZ Stromiš

Invázne rastliny je nutné likvidovať

V súvislosti s blížiacim sa jarným obdobím a prebúdzajúcou sa prírodou začínajú rásť nie len rastliny, ktoré sú v našom vegetačnom pásme takpovediac doma, ale aj tie, ktoré do našej flóry nepatria. Ide o takzvané invázne rastliny, ktoré v najhorších prípadoch vyvolávajú u človeka smrť a vďaka svojej vitalite vytlačujú v konkurenčnom boji z prírody naše vlastné rastliny.

Zákon o ochrane prírody hovorí jasnou rečou: invázne rastliny musí každý na koho pozemku sa vyskytnúť zlikvidovať. Čas likvidácie inváznych rastlín začne koncom apríla až začiatkom mája, kedy je nutné likvidovať už živé jedince. V Rožňavskom okrese je najviac rozšírená Zlatobyl' obrovská a Zlatobyl' kanadská. Zaznamenal sa však aj výskyt vysoko agresívnej rastliny zvanej Boľševnik obrovský. Jeho listy obsahujú jedovaté látky - furokumaríny, ktorých účinok sa prirovnáva aj k chemickej bojovej látke - yperit.

Správa NP Slovenský kras

Zo zákulisia výstupu na Stromiš

Keď sa pred 31. rokmi hĺstka nadšencov turistiky vybrala na Stromiš, určite ani netušili, že o tri desaťročia sa po ich stopách každoročne vyberú stovky turistov. Výstup na Stromiš sa stal v širokom okolí legendárnym. Má svoje pevné miesto v kalendároch turistických podujatí, a to vždy tretiu januárovú sobotu.

Všetko začalo dávno, ako organizovaný výlet mladých športovcov. Dnes je to už soľdne organizované športové podujatie s významným spoločenským charakterom. Postupne sa zvyšovala jeho úroveň, rástol počet účastníkov, ale aj nároky na celkovú organizáciu. Veď na zvládnutie takmer 500 účastníkov, treba byť dobre pripravený. A príprava začína už dávno predtým ako šrapnel odštartuje turistov na trať.

Organizátori sa prvý raz schádzajú po Vianociach v priestoroch obecného úradu. Na prvom stretnutí sa určí vzhľad odznaku, rozdelia sa úlohy, aby mal každý dostatok času, prejdú sa pripomienky z minulého roka. Organizačný štáb bol po dlhé roky v takmer rovnakom zložení, avšak tento rok sme boli citelne oslabení. Odišiel dlhoročný motor výstupu Jano Gallo s manželkou Marienkou a taktiež Zuzka Klementová, ktorá stála pri zrode tejto akcie. Teda aby som bol presný, neodišli, len nám pomáhajú trochu inak. Dúfam, že keď si trochu odýchnu a užijú výstup ako turisti, opäť sa k nám vrátia. Na druhej strane ma však teší, že sa nám podarilo pritiahnúť mladých: Peter Varga ml., Miloš Gál nml., sestry Simona a Martina Hroncové, Miloš Varga ml. Prvý rok si viedli dobre a dúfam, že ich to chytilo za srdce.

Druhé stretnutie býva v stredu pred akciou. Skontroluje sa splnenie úloh. Starosta zabezpečuje chatu, prípravu ozvučenia, propagáciu cez miestne rozhlas v susedných obciach. Marcišovci spolu s Petrom Vargom majú na starosti výber a vyznačenie trate, prípravu miestnosti pre prezentáciu. Uprení sa zoznam sponzorov, ktorí budú uvedení na druhej strane účastníckeho listu.

Výstup na Stromiš sa organizuje pod hlavičkou Obecného úradu a z toho vyplýva aj množstvo úloh, ktoré musí zabezpečiť. Miestnosť na prezentáciu, zabezpečenie mini recepcie pre sponzorov a hostí, nákup surovín na čaj, súťaž, výroba odznakov, vystrojif „búdu“, ktorou sa všetko vyvezie.

Ešte treba zaistiť výrobu a rozvešenie plagátov, nákup vecí do tomboly, zabezpečiť hudbu na Stromiši, dopravu na Stromiš, partiu, ktorá uvarí a vydá čaj. Dopravu nám už niekoľko rokov spoľahlivo zabezpečuje Dušan Hajdúk a o chatu sa stará Ondrej Marciš s partiou. Tento rok bolo málo snehu a tak nám odpadli problémy z minulých ročníkov, keď sme museli pluhovať cesty, aby sa „búda“ vôbec dostala hore.

Ráno je zraz organizátorov o siedmej. Potrebne je ozvučiť priestranstvo, pripraviť stoly, poradiť a vystaviť tombolu, šikovne predať lístky. Všetko musíme stihnúť do ôsmej. A je toho ešte dosť, čo musíme stihnúť hore pri chate. Je nám ľúto, že sme pre úplný nezáujem museli zrušiť predtým tak populárne súťaže v prehávaní lanom, hode polenom, preteky na dvojitých lyžiach. Natíska sa myšlienka, že konzumný spôsob zábavy nakoniec prevládne a zo všetkých činností nám ostane len tombola, ktorú sme zaviedli pôvodne kvôli tomu, aby sa predali účastnícke lístky. Aspoň sa snažíme, aby v tombole boli naozaj hodnotné ceny, ktoré súvisia s turistikou a pobytom v prírode.

Možno povedať, že najväčším magnetom na Stromiši je ľudová hudba, ktorá naozaj vytvára tú pravú atmosféru, pre ktorú sa oplatiť merať dlhú cestu. Tu musím spomenúť špicatý klbúk Mariana Galla, bez ktorého si už výstup ani neviem predstaviť. Možno je to práve možnosť zaspievať si spolu s priateľmi, ktorých často nevidíme celý rok, či príležitosť zatancovať si na lesnom bále tým dôvodom, ktorý k nám fahá toľko ľudí. A možno je to dobrý guláš na záver a zábava s ním spojená. Určite však všetky tieto drobnosti spolu, vytvárajú jedinečnú atmosféru a poskytujú nám neopakovateľné zážitky.

V minulosti sa záver organizoval rôzne. Na kúpalisku, v miestnom pohostinstve, v kultúrnom dome a v reštaurácii Strešint. Každá z týchto alternatív má svoje plusy a minusy a možno povedať, že koľko ľudí toľko chutí, avšak z hľadiska hygieny a bezproblémovosti sa nám javí posledná alternatíva, ako tá najvhodnejšia.

Skončením akcie sa práca organizátorov nekončí. Potrebne je ešte upratať, pozbierať „padlych“ a „ranených“, vrátiť požičané veci a napokon všetko zúčtovať. Nasledujúcu stredu po absolvovanom výstupe je v zasaďačke obecného úradu posledné stretnutie organizátorov, kde sa urobí finančné vyúčtovanie, ktoré sa potom predkladá obecnému zastupiteľstvu. Na margo financií len toľko, že doteraz sme dokázali vykryť výdavky z príjmov od sponzorov, predaja účastníckych lístkov a tomboly. Na poslednom stretnutí urobíme celkové zhodnotenie akcie a poznačime postrehy pre budúci ročník. V budúcnosti, by sme chceli zvýšiť športovú hodnotu tohto podujatia zaradením akejsi formy preteku alebo rýchlostného pochodu. Stále ešte hľadáme vhodný model a sme prístupní všetkým dobrým nápadom. Nuž a bodku za celou akciou dá na poslednom stretnutí starosta svojim podávaním a malým pohostením.

Na záver ešte moje poďakovanie, všetkým bývalým aj súčasným organizátorom. Viem, že z tejto akcie nemáte taký pôžitok a relax ako ostatní, ale ďakujem vám, že to robíte nezištne a radi. Som rád, že s vami môžem spolupracovať a teším sa na ďalšie ročníky, ktoré budú určite iné, ale budú mať jedno spoločné, dobrú partiu, ktorej ide o spoločnú vec.

Ing. Miloš Gál, ml.

Tohtoročného výstupu na Stromiš sa zúčastnilo vyše 300 turistov. Záber je z otvorenia výstupu pred obecným úradom. foto: J. Gallo

Rozpis zápasov OFS - I. trieda, jar 2008

14. kolo - 30.3.2008 o 15.30 hod.

Krh. D. Lúka - Dedinky
Gem. Poloma - Dobšiná
Lipovník - Plešivec
Vlachovo - Pača
Kružná - Jablonov n/T
Rudná - Betliar
Brzotín - Vyšná Slaná

15. kolo - 6.4.2008 o 15.30 hod.

Brzotín - Krh. D. Lúka
Vyšná Slaná - Rudná
Betliar - Kružná
Jablonov n/T - Vlachovo
Pača - Lipovník
Plešivec - Gem. Poloma
Dobšiná - Dedinky

16. kolo - 13.4.2008 o 15.30 hod.

Krh. D. Lúka - Dobšiná
Dedinky - Plešivec
Gem. Poloma - Pača
Lipovník - Jablonov n/T
Vlachovo - Betliar
Kružná - Vyšná Slaná
Rudná - Brzotín

17. kolo - 20.4.2008 o 16.00 hod.

Rudná - Krh. D. Lúka
Brzotín - Kružná
Vyšná Slaná - Vlachovo
Betliar - Lipovník
Jablonov n/T - Gem. Poloma
Pača - Dedinky
Plešivec - Dobšiná

18. kolo - 27.4.2008 o 16.00 hod.

Krh. D. Lúka - Plešivec
Dobšiná - Pača
Dedinky - Jablonov n/T
Gem. Poloma - Betliar
Lipovník - Vyšná Slaná
Vlachovo - Brzotín
Kružná - Rudná

19. kolo - 4.5.2008 o 16.30 hod.

Kružná - Krh. D. Lúka
Rudná - Vlachovo
Brzotín - Lipovník
Vyšná Slaná - Gem. Poloma
Betliar - Dedinky
Jablonov n/T - Dobšiná
Pača - Plešivec

20. kolo - 11.5.2008 o 16.30 hod.

Krh. D. Lúka - Pača
Plešivec - Jablonov n/T
Dobšiná - Betliar
Dedinky - Vyšná Slaná
Gem. Poloma - Brzotín
Lipovník - Rudná
Vlachovo - Kružná

21. kolo - 18.5.2008 o 17.00 hod.

Vlachovo - Krh. D. Lúka
Kružná - Lipovník
Rudná - Gem. Poloma
Brzotín - Dedinky
Vyšná Slaná - Dobšiná
Betliar - Plešivec
Jablonov n/T - Pača

22. kolo - 25.5.2008 o 17.00 hod.

Krh. D. Lúka - Jablonov n/T
Pača - Betliar
Plešivec - Vyšná Slaná
Dobšiná - Brzotín
Dedinky - Rudná
Gem. Poloma - Kružná
Lipovník - Vlachovo

23. kolo - 1.6.2008 o 17.00 hod.

Lipovník - Krh. D. Lúka
Vlachovo - Gem. Poloma
Kružná - Dedinky
Rudná - Dobšiná
Brzotín - Plešivec
Vyšná Slaná - Pača
Betliar - Jablonov n/T

24. kolo - 8.6.2008 o 17.00 hod.

Krh. D. Lúka - Betliar
Jablonov n/T - Vyšná Slaná
Pača - Brzotín
Plešivec - Rudná
Dobšiná - Kružná
Dedinky - Vlachovo
Gem. Poloma - Lipovník

25. kolo - 15.6.2008 o 17.00 hod.

Gem. Poloma - Krh. D. Lúka
Lipovník - Dedinky
Vlachovo - Dobšiná
Kružná - Plešivec
Rudná - Pača
Brzotín - Jablonov n/T
Vyšná Slaná - Betliar

Turisti - milovníci prírody

Existuje množstvo spôsobov, ako zmysluplne tráviť svoj voľný čas a pri tom urobiť aj niečo pre svoje zdravie. Jeden z tých najlepších spôsobov je pusťiť sa do okolitej prírody a intenzívne vnímať jej krásu.

Pre milovníkov prírody a zaniezatených turistov je už akousi samozrejmosťou, že si bez zbytočného lamentovania na zaneprázdnenosť a nedostatok času dokážu v každom ročnom období nájsť voľný čas pre pobyt v prírode. Niekedy sú to len také spontánne prechádzky, alebo cyklistika v okolitej prírode, inokedy ciele turistické trasy a náročnejšie výstupy tak na Slovensku, ako aj v zahraničí. Svedčia o tom aj fotografie Vlachovských turistov z novoročného výstupu na Volovec, ako aj zo spontánneho výstupu mladých nadšencov turistiky a prírody v októbri 2007 na vrch Kriváň.

Mgr. Marian Kušnier

VLACHOVSKÉ NOVINY

STROMIŠ

ŠTVŔTROČNÍK OBČANOV VLACHOVA

Vydavateľ: Obecný úrad Vlachovo
Zodp. redaktor: Mgr. Marian Kušnier
Technický redaktor: Juraj Kováč ml.

Redakčná rada:
Mgr. J. Kováč, RNDr. Viera Hroncová,
D. Elexa, J. Gallo, Bc. Z. Kováčová,
Mgr. M. Hlaváčová

Počet výtlačkov: 400
Informácie na tel./fax: 058/ 788 32 70
Reg. č. WR-18/1999